

Aspekty społeczne w zamówieniach publicznych – praktyczne zastosowanie

Krzysztof Puchacz

Urząd Marszałkowski
Województwa Śląskiego/
Departament Rozwoju Regionalnego
27 maja 2020 r.

Wstęp

Spółecznie zamówienia publiczne („społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne”), zgodnie z definicją ukształtowaną w dokumentach Komisji Europejskiej, oznaczają zamówienia publiczne, w ramach których bierze się pod uwagę co najmniej jedną z następujących kwestii społecznych: możliwości zatrudnienia, godną pracę, zgodność z prawami społecznymi i z prawem do pracy, integrację społeczną (w tym także osób niepełnosprawnych), równość szans, dostępność i projektowanie dla wszystkich, uwzględnianie kryteriów zrównoważonego rozwoju, w tym kwestii etycznego handlu oraz szerszego dobrowolnego przestrzegania zasad społecznej odpowiedzialności biznesu (corporate social responsibility — CSR), z jednoczesnym uwzględnieniem zasad ujętych w Traktacie o Unii Europejskiej oraz w dyrektywach dotyczących zamówień publicznych.

Wstęp

Aspekty społeczne to elementy, jakie ze względu na realizację szczególnych potrzeb społecznych, mogą być uwzględniane na poszczególnych etapach procesu udzielenia zamówienia publicznego - poczynając od możliwości istniejących przy definiowaniu przedmiotu zamówienia, możliwości zastrzeżenia zamówienia dla określonych podmiotów, poprzez elementy społeczne, jakie mogą być brane pod uwagę przy określaniu podmiotowych kryteriów dyskwalifikacji oferentów oraz kryteriów zdolności technicznej, definiowaniu pozacenowych kryteriów oceny ofert czy badaniu ofert pod względem rażąco niskiej ceny, aż po uwzględnianie warunków społecznych w dodatkowych warunkach realizacji zamówienia.

Wstęp

Przyjmuje się, że klauzule społeczne są pojęciem węższym od aspektów społecznych.

Co do zasady pojęcie to obejmuje klauzule zawarte w dokumentacji zamówienia, a następnie przeniesione na zapisy umowy o zamówienie publiczne, określające szczególne wymogi o charakterze społecznym odnoszące się do realizacji zamówienia.

Wstęp

W tym kontekście do klauzul społecznych zalicza się przede wszystkim rozwiązanie przewidziane w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp, które umożliwia zamawiającemu zawarcie w opisie przedmiotu zamówienia wymagań związanych z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty gospodarcze, środowiskowe, społeczne, związane z innowacyjnością lub zatrudnieniem, w szczególności dotyczące zatrudnienia osób bezrobotnych, młodocianych, niepełnosprawnych oraz innych.

Do klauzul społecznych zalicza się także wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób zaangażowanych w realizację zamówienia, przewidziany w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp.

Wstęp

Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 obligują podmioty realizujące projekty finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego do uwzględnienia aspektów społecznych w zamówieniach publicznych udzielanych w ramach tych projektów. W przypadku projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wytyczne nie formułują analogicznych obowiązków, wskazują jednak na możliwość uwzględnienia przez podmioty realizujące takie projekty aspektów społecznych w udzielanych przez nie zamówieniach publicznych.

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

Zamawiający może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz inni wykonawcy, których działalność, lub działalność ich wyodrębnionych organizacyjnie jednostek, które będą realizowały zamówienie, obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych, w szczególności:

osób niepełnosprawnych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172, 1495 i 1696);

bezrobotnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482 i 1622);

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

osób pozbawionych wolności lub zwalnianych z zakładów karnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 676, 679 i 1694), mających trudności w integracji ze środowiskiem;

osób z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1690);

osób bezdomnych w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622 i 1690);

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

osób, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1666);

osób do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia;

osób będących członkami mniejszości znajdujące się w niekorzystnej sytuacji, w szczególności będących członkami mniejszości narodowych i etnicznych w rozumieniu ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823).

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

Zamawiający określa minimalny procentowy wskaźnik zatrudnienia osób należących do jednej lub więcej z ww. kategorii, **nie mniejszy niż 30%, osób zatrudnionych** przez zakłady pracy chronionej lub wykonawców albo ich jednostki.

KIO 1142/15 - wyrok z dnia 15 czerwca 2015 r.

Należy interpretować art. 22 ust. 2 p.z.p. w sposób jak najdalej idący, aby umożliwić realną aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych, które będą realizować przedmiotowe zamówienie. Przepis art. 22 ust. 2 p.z.p. mówi wprawdzie o wykonawcach, jeżeli jednak wykonawca zamierza się posługiwać podwykonawcami, należy przyjąć, iż dyspozycję tej normy, ze względu na jej bezwzględnie obowiązujący charakter należy stosować wprost do podwykonawcy - i to już na etapie złożenia oferty - w celu wykazania uprawnień do ubiegania się o przedmiotowe zamówienie.

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU

z dnia 26 lipca 2016 r.

w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia

§ 11.

W przypadku, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy, zamawiający może żądać:

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

1) decyzji w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej, o której mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. poz. 721, z późn. zm.), lub innych dokumentów potwierdzających status wykonawcy jako zakładu pracy chronionej lub potwierdzających prowadzenie przez wykonawcę, lub przez jego wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę, która będzie realizowała zamówienie publiczne, działalności obejmującej społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych;

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

2) dokumentów potwierdzających procentowy wskaźnik zatrudnienia osób należących do jednej lub więcej kategorii, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy, zatrudnionych przez zakłady pracy chronionej lub wykonawcę lub jego wyodrębnioną organizacyjnie jednostkę, która będzie realizowała zamówienie.

Aspekty społeczne w ramach warunków udziału w postępowaniu

Czy w przypadku zamówień o wartości poniżej progu obowiązywania ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający może ograniczyć ubieganie się o zamówienie tylko do spółdzielni socjalnych?

Zgodnie z przepisem artykułu 4 pkt 8 *ustawy Prawo zamówień publicznych*, przepisów przedmiotowej ustawy nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro. Należy jednak uznać, że jeżeli przepisy *ustawy Prawo zamówień publicznych* przewidują możliwość zastrzeżenia zamówień publicznych dla podmiotów, u których ponad 50% pracowników stanowią osoby niepełnoprawne, to takie zastrzeżenie możliwe jest także dla zamówień o wartości nieprzekraczającej progu stosowania ustawy.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

W ramach opisu przedmiotu zamówienia instytucja zamawiająca może uwzględniać kwestię dostępności dla osób niepełnosprawnych lub przeznaczenia dla wszystkich użytkowników (art. 29 ust. 5). Oprócz charakterystyki produktów, robót budowlanych czy usług, jakie instytucja zamawiająca chce nabyć, powinna uwzględnić także warunki realizacji zamówienia mające wpływ na kalkulację ceny zaproponowanej przez wykonawcę. Na taką interpretację wskazuje między innymi brzmienie przepisu artykułu 29 ustęp 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie, z którym w opisie przedmiotu zamówienia uwzględnia się wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Warunki realizacji zamówienia mogą mieć także charakter społeczny.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Zgodnie z przepisem artykułu 30 *ustawy Prawo zamówień publicznych* zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą cech technicznych i jakościowych, z zachowaniem Polskich Norm przenoszących normy europejskie lub norm innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy. Równocześnie przedmiotowy artykuł wskazuje, że zamawiający może dokonać dokładnego opisu przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie wymagań funkcjonalnych, czyli wskazując na funkcje, jakie ma spełniać dany przedmiot zamówienia. Wymagania funkcjonalne mogą same w sobie stanowić podstawę określenia przedmiotu zamówienia, ale mogą być także wykorzystywane do określenia niektórych cech lub właściwości przedmiotu zamówienia przy zastosowaniu tzw. „mieszanego” sposobu opisu przedmiotu zamówienia, w ramach którego oprócz wymogów funkcjonalnych uwzględnia się także normy, aprobaty, specyfikacje techniczne i systemy odniesienia.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

W przypadku przygotowywania opisu przedmiotu zamówienia dla robót budowlanych uwzględnienie aspektów społecznych w zakresie dostępności dla wszystkich użytkowników w dużej mierze wynika z obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie, a więc de facto odbywa się z woli ustawodawcy. Dotyczy to robót budowlanych, których wynikiem są obiekty użyteczności publicznej oraz budownictwa mieszkalnego wielorodzinnego. W takich przypadkach opis przedmiotu zamówienia musi uwzględniać nie tylko regulacje wynikające z przepisów *ustawy Prawo zamówień publicznych*, ale także unormowania wynikające z *ustawy Prawo budowlane* i aktów wykonawczych do tej ustawy. Zgodnie z uregulowaniami *ustawy Prawo budowlane*, obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, zapewniając niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Przykład

W zamówieniu publicznym na roboty budowlane, którego przedmiotem była modernizacja przejścia podziemnego wraz z montażem wind, zamawiający w specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych zawarł zapisy dotyczące montażu wind zapewniającego dostępność dla osób niepełnosprawnych. Zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych zostało uwzględnione między innymi poprzez określenie wymogu umiejscowienia przycisków do obsługi dźwigów na wysokości dostępnej dla osoby na wózku oraz wyposażenia panelu w przyciski z oznakowaniem w alfabecie „Braille’a”, tak aby osoby niewidome mogły samodzielnie korzystać z windy.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Natomiast, w przypadku zamówień na dostawy i usługi, zakres obowiązkowych wymagań wynikających z przepisów prawa jest znacznie węższy, co nie wyklucza możliwości uwzględniania wymagań dotyczących cech przedmiotu zamówienia w zakresie dostępności.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Przykład

Instytucja zamawiająca dokonując zakupu pojazdów do prowadzenia usług transportu publicznego, biorąc pod uwagę potrzeby wszystkich odbiorców usługi, określiła w specyfikacji technicznej cechy, jakie mają spełnić zamawiane pojazdy tak, aby z usług przewozu mogły swobodnie korzystać osoby niepełnosprawne. Przedmiotowe wymagania dotyczyły między innymi:

- sposobu wejścia do pojazdu, którym ma być dokonywany przewóz oraz sposób wyjścia z pojazdu:
- przyciski umożliwiające wywołanie „przystanku na żądanie” muszą być dodatkowo oznakowane znakami wypukłymi w języku „Braille’a”,
- przy drugich drzwiach pojazdu rozkładana ręcznie pochylnia najazdowa, umożliwiająca wjazd do autobusu wózka inwalidzkiego lub wózka dziecięcego.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Zgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy PZP zamawiający może określić **w opisie przedmiotu zamówienia** wymagania związane z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty gospodarcze, środowiskowe, społeczne, związane z innowacyjnością lub zatrudnieniem, w szczególności dotyczące **zatrudnienia**:

- bezrobotnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- młodocianych, o których mowa w przepisach prawa pracy, w celu przygotowania zawodowego;

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

- osób niepełnosprawnych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- innych osób niż określone w pkt 1, 2 lub 3, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 217 i 730) lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Jeżeli zamawiający skorzysta z ww. możliwości w SIWZ zamieszcza informację o:

- liczbie i okresie wymaganego zatrudnienia osób, których dotyczą te wymagania
- uprawnieniach zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wskazanych wymagań, oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Jeżeli zamawiający skorzysta z ww. możliwości w SIWZ zamieszcza informację o:

- liczbie i okresie wymaganego zatrudnienia osób, których dotyczą te wymagania
- uprawnieniach zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wskazanych wymagań, oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Osiągnięcie powyższego celu może być zapewnione poprzez wprowadzenie obowiązku ewidencjonowania przez wykonawcę czasu pracy osób z grup określonych przez zamawiającego ze wskazaniem czynności, które były wykonywane przez te osoby. Powyższe umożliwi ustalenie rzeczywistej liczby osób zatrudnionych przy wykonaniu zamówienia, jak też czas, przez który osoby te uczestniczyły w wykonaniu zamówienia. Odniesienie zaś ewidencji czasu pracy do czynności wykonywanych w związku z realizacją zamówienia pozwoli na potwierdzenie rzeczywistego udziału tych osób przy wykonaniu zamówienia. W tym kontekście należy wskazać, że informacja ta nie powinna być zbyt szczegółowa, aby nie obarczać wykonawców nadmiernymi wymogami biurokratycznymi, które mogłyby zniechęcać do realizacji zamówienia uwzględniającego warunki prozatrudnieniowe. Wystarczające winno być, zatem samo rodzajowe określenie czynności odnoszących się do przedmiotu zamówienia.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Czy zatrudnienie wskazane w artykule 29 ust. 4 ustawy Pzp oznacza zawsze wymóg zatrudnienia w rozumieniu zatrudnienia na podstawie stosunku pracy?

Pojęcie zatrudnienia, o którym mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp powinno być utożsamiane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, stosunku służbowego lub pracy nakładczej, a więc z przepisami Kodeksu pracy i ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przy czym, każda z form zatrudnienia określona ww. przepisami powinna mieć charakter równorzędny.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

W kontekście interpretacji art. 29 ust. 4 ustawy Pzp, należy jednak wyraźnie wskazać, iż dyspozycja tego przepisu określa zasadniczo najwyższy, dopuszczalny prawem, poziom kształtowania przez zamawiającego wymagań dotyczących zatrudniania osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub młodocianych. Zamawiający, w granicach tego przepisu może tym samym, w oparciu o zasadę swobody kształtowania opisu przedmiotu zamówienia w zakresie wymagań przedmiotowych i klauzul umownych, ograniczonych dyspozycją art. 29 ust. 1 – 3 ustawy Pzp oraz w ramach interpretacji art. 29 ust. 4 ustawy Pzp, postawić wykonawcy mniejsze wymagania odnoszące się do angażowania w realizację zamówienia określonych osób. Zamawiający, korzystając z dyspozycji art. 29 ust. 4 ustawy Pzp może zatem określić i ukształtować wymagania społeczne, jakim muszą sprostać wykonawcy ubiegający się o udzielenie zamówienia publicznego, w taki sposób, by udział w realizacji zamówienia mogły brać osoby zaangażowane do wykonania określonych prac **również w oparciu o umowy cywilnoprawne.**

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Czy w przypadku artykułu 29 ust. 4 ustawy *Prawo zamówień publicznych* sformułowanie „wymagania związane z realizacją zamówienia, dotyczące zatrudnienia osób” oznacza konieczność zatrudnienia nowych pracowników czy przedmiotowe wymagania mogą być zrealizowane poprzez wyznaczenie do realizacji zamówienia zatrudnionych już pracowników posiadających status osób wskazanych przez zamawiającego?

Zgodnie z brzmieniem artykułu 29 ust. 4 ustawy Pzp obydwie opcje są dopuszczalne i to zamawiający powinien zdecydować, jaki poziom celów społecznych chce zrealizować poprzez dane zamówienie publiczne i w związku z tym powinien wyraźnie określić w dokumentacji zamówienia czy warunek z artykułu 29 ustęp 4 pkt.1 ustawy Prawo zamówień publicznych zostanie spełniony tylko poprzez zatrudnienie nowych pracowników czy też dopuszcza spełnienie tego warunku poprzez wyznaczenie do realizacji zamówienia zatrudnionych już pracowników posiadających status osób wskazanych przez zamawiającego.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Należy jednak wskazać, iż w przypadku osób bezrobotnych mamy do czynienia z odmienną sytuacją. W tym wypadku klauzula społeczna zostanie zrealizowana **tylko poprzez zatrudnienie nowych pracowników**, ponieważ zgodnie z obowiązującą definicją osoby bezrobotnej, do której odwołuje się przepis artykułu 29 ustęp 4 pkt 1a ustawy Pzp, nie można mówić o posiadaniu statusu osoby bezrobotnej przez osoby, które zostały już zatrudnione przez wykonawcę przed zaangażowaniem ich do realizacji zamówienia. Osoba, która została zatrudniona utraciła tym samym status osoby bezrobotnej, tak więc jej zaangażowanie do realizacji zamówienia nie może zostać uznane jako spełnienie warunku z artykuł 29 ustęp 4 pkt 1a *ustawy Prawo zamówień publicznych*.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Czy niezłożenie przez oferenta oświadczenia zawierającego zobowiązanie do spełnienia na etapie realizacji zamówienia wymagań społecznych określonych przez zamawiającego na podstawie przepisu artykułu 29 ustęp 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, stanowi podstawę odrzucenia oferty?

Jak już zostało powiedziane powyżej wykonawca, który złożył ofertę w postępowaniu, w którym zamawiający w dokumentacji zamówienia przewidział warunki społeczne na podstawie artykułu 29 ustęp 4 *ustawy Prawo zamówień publicznych*, jednocześnie złożył oświadczenie w zakresie akceptacji wymagań zawartych w przedmiotowej klauzuli społecznej. Zamawiający nie powinien żądać złożenia dodatkowego oświadczenia dotyczącego akceptacji klauzuli społecznej, ponieważ oświadczenie takie nie stanowi dokumentu w rozumieniu art. 25 ust. 1 ustawy Pzp. Przyjąć zatem należy, iż zamawiający nie ma również podstaw do odrzucenia oferty wraz z którą takie oświadczenie nie zostało złożone, w szczególności nie ma podstaw do odrzucenia oferty ze względu na niezgodność z opisem przedmiotu zamówienia.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

OMÓWIENIE DOBRYCH PRAKTYK

Odrębne załączniki

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Przykład

Warunki realizacji zamówienia związane z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

Usługa cateringowa na potrzeby organizacji szkolenia/konferencji.

ROZDZIAŁ ...:

DODATKOWE WYMAGANIA SPOŁECZNE ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

1. Zamawiający określa wymagania związane z realizacją zamówienia stosownie do art. 29 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych dotyczące:

a) zatrudnienia przy realizacji zamówienia, co najmniej 2 osób niepełnosprawnych zgodnie z definicją osoby niepełnosprawnej określonej w *ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14 poz. 92 j.t. ze zm.)* lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego

b) zamawiający dopuszcza realizację warunku poprzez zatrudnienie także na podstawie umów cywilno prawnych,

c) wymagania w zakresie zatrudnienia, odnoszą się do zaangażowania wyżej wymienionych osób niepełnosprawnych do realizacji przedmiotu zamówienia, a zatrudnienie powinno trwać nieprzerwanie przez cały okres realizacji zamówienia.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

Przykład

Zobowiązania, uprawnienia w zakresie dokumentowania i kontroli oraz sankcje związane z warunkami realizacji zamówienia dotyczącymi zatrudnienia osób niepełnosprawnych w istotnych postanowieniach umownych/Wzorce umowy w sprawie zamówienia publicznego

§ X (Paragraf dotyczący zobowiązań i uprawnień w zakresie wypełniania warunków realizacji zamówienia związanych z zatrudnieniem)

1. Zamawiający wymaga od Wykonawcy, stosownie do art. 29 ust. 4 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zatrudnienia przy realizacji przedmiotu zamówienia 2 osób niepełnosprawnych. Wykonawca zobowiązuje się do zatrudnienia wskazanych powyżej osób zgodnie z warunkami określonymi w rozdziale *numer X* Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

2. Zatrudnienie wskazanych osób niepełnosprawnych przy realizacji zamówienia nastąpi nie później niż w terminie *X dni roboczych* od daty rozpoczęcia realizacji zamówienia wskazanej w niniejszej umowie.

3. W przewidzianym w punkcie 2 terminie, Wykonawca przedłoży Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zatrudnienie wskazanych osób niepełnosprawnych oraz dokumenty potwierdzające status zatrudnionych osób.

Aspekty społeczne w opisie przedmiotu zamówienia

4. Zamawiający jest uprawniony do kontroli spełnienia przez Wykonawcę wymagań dotyczących zatrudnienia w/w osób. Wykonawca jest zobowiązany do składania dokumentów potwierdzających zatrudnienie osób niepełnosprawnych przy realizacji zamówienia wraz z okresowymi fakturami za wykonane usługi. W przypadku zmian w zatrudnieniu, dokumentacja dotycząca zatrudnienia nowej osoby niepełnosprawnej oraz potwierdzająca status nowozatrudnionej osoby musi zostać złożona wraz z fakturą wystawioną za okres, w którym wystąpiły zmiany w zatrudnieniu. Dokumentacja prowadzona przez wykonawcę winna być zindywidualizowana tj. wskazywać osoby, co do tożsamości.

5. W przypadku niezatrudnienia w sposób nieprzerwany przy realizacji zamówienia wymaganej przez Zamawiającego liczby osób niepełnosprawnych, Wykonawca zobowiązuje się do zapłaty Zamawiającemu kary umownej, w wysokości iloczynu $X\%$ kwoty najniższego wynagrodzenia wraz z należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne oraz liczby miesięcy w okresie realizacji zamówienia za każdą niezatrudnioną osobę niepełnosprawną poniżej liczby wymaganej przez Zamawiającego

---

Klauzula zatrudnienia

Art. 29 ust. 3a.

Zamawiający **określa** w opisie przedmiotu zamówienia na usługi lub roboty budowlane wymagania zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę, jeżeli wykonanie tych czynności obejmuje wykonywanie pracy określonej w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1976 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 1066, z późn. zm.5).

zamawiający nie może dowolnie wybierać sobie rodzaju czynności objętych klauzulą

kontrola UZP - UZP/DKUE/KU/77/16

Klauzula zatrudnienia

Art. 36 ust. 2 pkt 8a)

- jeżeli zamawiający przewiduje wymagania, o których mowa w art. 29 ust. 3a, w SIWZ zamieszcza określenie w szczególności:

- a) sposobu dokumentowania zatrudnienia osób, o których mowa w art. 29 ust. 3a,
- b) uprawnienia zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a, oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań,
- c) rodzaju czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Wzór zapisów SIWZ i umowy na www.uzp.gov.pl

OMÓWIENIE DOBRYCH PRAKTYK

Odrębne załączniki

Aspekty społeczne w kryteriach oceny ofert

Zastosowanie społecznych kryteriów oceny ofert musi być zgodne z zasadami prawa unijnego obowiązującymi w przypadku stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert jako takich, a mianowicie społeczne kryteria muszą:

- być powiązane z przedmiotem zamówienia,
- być zgodne z podstawowymi zasadami prawa unijnego,
- nie dawać instytucji zamawiającej nieograniczonej swobody wyboru,
- być wyraźnie wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu i dokumentacji zamówienia.

Aspekty społeczne w kryteriach oceny ofert

Art. 91

Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Kryteriami oceny ofert są cena lub koszt albo cena lub koszt i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności **aspekty społeczne, w tym integracja zawodowa i społeczna osób, o których mowa w art. 22 ust. 2, dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników.**

Zamawiający określa kryteria oceny ofert w sposób jednoznaczny i zrozumiały, umożliwiając sprawdzenie informacji przedstawianych przez wykonawców.

OMÓWIENIE DOBRYCH PRAKTYK

Odrębne załączniki

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Puchacz

rpo.slaskie.pl